

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologiæ Speculativæ Scholasticis Prælectionibus Et Exercitiis Accommodatæ Libri IV

Haunold, Christoph

Ingolstadii, 1678

Contr. III. Quomodo Divinitas & Personalitates Divinæ existant in
Eucharistia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82733](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82733)

verum dicere phrasi scholastica & metaphysica, transeat antecedens : attento conceptu vulgari, quem Concilium magis præ oculis habuit, nego.

Obijciunt 2. Ergo conversio Eucharistica non est merè substantialis, sed partim substantialis partim accidentalis. Probat sequela. Nam panis convertitur in omne illud, quod vi verborum ponitur : atqui id quod vi verborum ponitur, partim est substantia, nempe materia prima, partim accidentia, nempe organa. Respondet Vasquez concedendo sequelam : neque Tridentinum negavit intervenire etiam conversionem accidentalem ex parte termini ad quem. Verum neganda est sequela ex duplici capite : primo, quia in illud solum fit conversio, quod formaliter succedit termino à quo in munere & officio : hoc autem convenit soli substantia Corporis Christi, non accidentibus. 2. quia in illud solum fit conversio, quod immediate pugnat cum termino à quo in ordine ad tertium : atqui accidentia Christi non pugnant immediate cum substantia panis in ordine ad accidentia panis, sed præsupponunt materiam primam immediate pugnantem.

CONTROVERSIA II.

Quid ponatur vi verborum sub speciebus vini.

80. **DICO 1.** In sententia communiore Medicorum & Physicorum, quod sanguis in corpore non sit animatus, sed habeat formam substantialem ultimam contradistinctam ab anima, vi verborum ponitur non solum materia, sed etiam illa forma substantialis, accidentia autem concomitantur. Probat. Nam in hac philosophica sententia vox *Sanguis* non significat materiam organizatam, sed significat naturam substantialem, importantem utramque partem aquiliter in recto, sicut lac, vinum, aqua. ergo ad veritatem verborum consecrationis non minus necesse est poni formam sanguinis, quam materiam.

DICO 2. In sententia asserente Sanguinem animari, philosophandum est de sanguine, sicut philosophati sumus de Corpore Christi, nempe, quod sanguis sonet partem organizatam, ad eoque importet materiam in recto, & organizationem accidentalem in obliquo : vel si quis mavult cum Lugone dicere, rō Corpus abstrahere ab organizatione substantiali & accidentali, etiam in præfenti eodem modo philosophabitur.

CONTROVERSIA III.

Quomodo Divinitas & Personalitates divine existant in Eucharistia.

81. **C**ertum est, propriè & formaliter loquendo, Divinitatem non poni in Eucharistia,

cum jam ante consecrationem ibi sit, nec vi consecrationis accipiat novam vocationem, sicut Corpus Christi.

Dubitatur aliqui, an Verbum significetur formaliter & vi verborum ut præfens, adeo ut si per impossibile non existeret ubique, deberet vi verborum esse præfens.

Dicendum est, Verbum tantum esse præfens per concomitantiam, propter admirabilem illius cum Corpore & anima conjunctionem.

82. Obijciunt 1. Pronomen *Meum* significat corpus haberi & possideri à Personalitate ac subsistere : ergo significatur formaliter Personalitas. 2. rō *Meum* adhuc verificatum iri, etiamsi nec unio nec Personalitas esset præfens ipsis accidentibus Eucharisticis. Ratio est, quia ex recepto modo loquendi & usurpandi pronomen *Meum*, ad hoc ut aliquid sit meum, sufficit, esse mihi à parte rei conjunctum eà conjunctione (sive physica sive morali aut civili) vi cuius dicitur esse *meum*, etiamsi ego non existam ibi, ubi est illud quod dicitur meum. Sic Pater audiens nomen Filij sui Francisci, potest dicere : est meus filius, ubicunque ille sit, & ita inscribimus Epistolas : Meo fratri ; cognato &c.

Replicabis. Ergo eodem modo posset quis dicere, ad verificanda verba consecrationis, non esse opus poni sub speciebus ullam organizationem, sed sufficere, si ponatur ibi materia prima, quæ habeat à parte rei alibi sibi unitam organizationem, consequens nemo admittit. 2. Negando sequelam & paritatem : disparitas desumitur ex usu communi huiusmodi vocabulorum & locutionum, quibus volumus significare, in illo loco non solum esse subjectum, sed etiam formam à quâ denominatur sub illo vocabulo quo tunc utimur, v. g. si quis diceret : *hic est frigidus aer* : non censeretur verum dicere, si aer hic existens alibi replicatus haberet frigus, sed deberet hic habere frigus, & sic de alijs, præsertim formam physicam importantibus concretis. Ita planè Christus cum invitaret Apostolos ad manducandum, dicendo : *accipite & comedite : hoc est corpus meum*, decepisset Apostolos, si illis tantum porrexisset Materiam primam sui corporis ; nam illud quod formaliter voluit exprimere, erat Corpus, sicut quando dixit : *Caro mea verè est cibus*. Vnde Apostoli meritis supposuerunt, se comedere carnem Christi : nemo autem diceretur comedisse carnem, qui comederet materiam primam alibi affectam formâ carnis : jejunium certè non violaret.

Obijciunt 2. In sententia quod sanguis non animetur, sanguis habet suam subsistentiam specialem, & illam ut talem importat : ergo illius subsistentia poni debet vi verborum : sed subsistentia sanguinis Christi est ipsum verbum : ergo vi verborum debet saltem in calice existere Personalitas Verbi. 2. Quando loquimur de sanguine ut est pars hominis, non importatur subsistentia, sed præcise natura, alioquin non posset

I. I. I.

cum

cum veritate dici Verbum assumpsisse sanguinem : sicut ergo quando nominamus caput , manum &c. non significamus subsistentiam partalem capitis, manus &c. nam rectè dicitur natura humana constare capite, manu &c. ità etiam de sanguine philosophandum est.

853. Queritur ulterius, an in Eucharistia saltè per concomitantiam addit speciali titulo Pater & Spiritus S. Respondet S. Thomas & cum

eo Theologi affirmativè : sicut enim sunt cum Humanitate propter conjunctionem cum Verbo, ità rectè dicuntur esse in Eucharistia. & in S. Thomas opus. 63. c. 2. p. 3. dixit : Quoties à Sacramento oblatum fuerit hoc sacrificium, toties Deus Patrem cum Filio & Spiritu S. se totum ad fruendum exhibet, quod idem dixerat S. Bernardus.

CAPVT VII.

DE ACCIDENTIBVS PANIS ET VINI MANENTIBVS IN EVCHARISTIA.

CONTROVERSIA I.

Utrum Accidentia Panis remaneant.

854. **R**ecentiores aliqui, quorum meminit Card. Pallavicin. & Esparza, audent dicere, probabile esse, quod nihil remaneat physicum & reale in Eucharistia ex accidentibus panis & vini, sed tantum interveniant species intentionales existentes in aère & sensibus. Porro has species ajunt esse species ipsius Corporis Christi, causatas seu emissas à quibusdam particulis Corporis Christi. nam teste Divo Thoma 3. p. q. 54. a. 1. ad 2. & 3. Corpus gloriosum potest modificare suam apparentiam prout vult. Addunt deinde, posse etiam dici, species intentionales panis & vini manere sine accidentibus illis realibus quæ repræsentant, & à quibus prius emittebantur.

Dicendum est, remanere realia accidentia panis, & sententiam contrariam ad minimum esse temerariam, si non omnino directè contra articulum fidei, definitum in Tridentino aliisque Conciliis, dicentibus, manere duntaxat species panis, & Christum esse sub speciebus, & sub singulis earum partibus separatione facta. Et quidem Constantiensè Concilium damnat VVicleffi propositionem hanc : *Accidentia panis non manent sine subiecto in hoc Sacramento.* Porro Concilia definiendo manere species, utique in eo sensu definiunt, in quo & antè & postea communis fidelium & Doctorum sensus eas manere apprehendit, nempe illa, quæ ex parte objecti sensus judicant manere, ut albedinem, saporem, humiditatem : nam per hæc, & non per species intentionales denominatur Corpus Christi sensibile & designabile signum.

Confirmatur. Horum Christi verborum *Hoc est Corpus meum*, sensus clarus & apertus est iste : id quod in fine propositionis subest istis accidentibus, quæ videntur toto locutionis tempore, est corpus meum : ergo accidentia, quæ Christus designabat per part. *Hoc*, debebant manere in fi-

ne propositionis ; alioquin verba Christi conerent falsam suppositionem, prout etiam docet P. Esparza.

855. Controversum est, an definitio Conciliorum se extendat ad omnia prorsus accidentia realia panis, quæ à substantia panis separantur, etiam si non percipiuntur sensibus, ut dicitur sunt qualitates occultæ. Affirmat Vasquez, colligens ex illa particula Tridentini : *Duntaxat* [Nam, inquit, si non est de fide omnia manere : ergo et de fide illa non manere quæ non percipiuntur sensibus.] Rectius tamen videtur negare Suarez, Arriaga & alij, quia per part. *Duntaxat*, voluit Concilium solum excludere substantiam, ut patet ex scopo Canonis. Nihilominus, etsi Concilij definitio non se ad omnia extendat, est tamen ratio DD. sententia, omnia manere, quia occurrunt quo modo percipiuntur sensibus, immediate vel mediare, & quia non est ratio cur destruantur, præsertim si Quantitas est subiectum commune accidentium, & sic melius intelligitur, quomodo Christus succedat Pani, & denominetur Panis.

CONTROVERSIA II.

Quomodo ex speciebus consecratis generetur Substantia.

856. **C**ertum est 1. Accidentia Eucharistica tandem corrumpi, ut Christus deinde esse sub illis ; vnde sequitur, quod ibi possint canitur accidentia contraria accidentibus panis & quæ, quantum est ex se, consecrative & dissipative expellerent formam panis ex materia, si substantia panis subsisteret illis accidentibus.

Certum est 2. & teste S. Thomà ad sententiam manifestum est, ex speciebus Sacramentalibus aliquid generari per earum corruptionem, ut re-

mes, cineres, item in stomacho chilum: unde & homo nutrir poller, quidquid dubitaverit Parisiensis, VValdensis & alij. Queritur ergo, quomodo & ex quo subiecto hac generatio fiat, cum nulla addit materia, ex qua forma vermīs aut cineris &c. educatur.

S. Thomas in 4. dist. 12. a. 2. *quæstione* 4. expolitis aliorum sententijs ex se satis absurdis, duas refert: prima est, reproduci Materiam primam, vel eandem numero quæ destructa erat, vel aliam, & ex ea deinde educi formam substantialem. Altera est, formam substantialem educi ex quantitate, cui Deus det virtutem materia, propter ejus cum materia propinquitatem. Priorem opinionem ait esse probabilem, posteriorem verò videtur præferre. unde non rectè dixit P. Dicakillo, S. Thomam expressè tenere hanc priorem. Postmodum S. D. in sua Summa q. 77. a. 5. priorem illam rejicit, & apertè amplectitur posteriorem, his verbis. [Melius videtur dicendum, quòd in ipsa consecratione miraculosè datur Quantitati dimensivæ panis & vini, quòd sit primum subiectum sequentium formarum.]

Hac sententia, quam teste Soto tenuerunt antiqui Thomistæ, ipsi Thomistis non amplius placet, & dum Cajetanus eam conatur in bonum sensum trahere, aliam incredibiliorem substituit (cui consentit Soto) nempe ipsam Quantitatem fieri Materiam, ita vt eadem omnino res, quæ antea erat quantitas, fiat Materia. In his rejiciendis non est Theologo immorandum, sed ex philosophia supponendum, quòd forma substantialis non possit cum accidente constituere substantiam completam, vt est vermīs &c. multò minùs Quantitas fieri Materia.

87. Dicendum ergo est, produci in instanti generationis Materiam primam, eamque vniri quantitatī Eucharisticæ, & ex illa materia educi formam substantialem.

Obijciunt. Hoc non posse contingere sine mutua prioritate inter materiam, & accidentia. Nam imprimis materia præsupponitur ad illa accidentia in instanti suæ productionis, quia quantitas ab illa sustentatur: e contra quantitas cum ceteris dispositionibus præsupponitur ad productionem Materie: ideo enim producit à Deo materia in hoc instanti, quia videt esse positam vltimam dispositionem ad formam substantialem vermīs v. g. nisi enim hoc videret, adhuc relinqueret ibi Corpus Christi.

Responderi posset 1. In primo signo intelligi quantitatem cum ceteris accidentibus, & vltimā dispositionem, sed independentem à materia prima, in secundo signo produci materiam primam, in tertio educi vnionem illius cum quantitate (nec enim est absurdum formam creativè existentem vniri per vnionem educam, vt patet in anima rationali) in quarto signo desinere Corpus Christi esse ibi, & produci formam substantialem: postea verò in sequenti instanti reali educi quantitatem è materia & vnā ceteris acci-

dentibus pendere à Materia: sicut in simili philosophantur aliqui de dispositionibus, quas dicunt in primo instanti Generationis pendere ab agente extrinseco, & præsupponi ad formam substantialem educendam, deinceps verò ab ea emanare.

Respondetur tamen secundò & facilius, accidentia nunquam præsupponi pro priori signo Naturæ ad Materiam, sed ex eo quòd pro instanti A. reali præcesserit penultima dispositio ad formam vermīs, & quòd in instanti B. perseveret adhuc applicatum agens, aptum producere vltimam dispositionem, hoc viso Deus producit in instanti B. pro posteriore signo naturæ Materiam primam, in tertio signo desinit ibi esse Corpus Christi, vt pote cedens materiæ, quæ illis accidentibus substat: deinde producit vltima dispositio, ac denique forma substantialis.

88. Quæres, an producatur Materia nova, distincta ab ea quæ fuit per consecrationem destructa, vel an reproducatur illa ipsa quæ destructa fuit. S. Thomas ait, irrationabiliter dici, reproduci priorem materiam, putat enim fore miraculum si eadem res reproduceretur.

E contrario S. Bonaventura, Alensis, Suarez, Conink, Tanner, Gaspar Hurtadus, Lugo, Pallavicinus, Arriaga, Esparza, docent eandem reproduci, cuius variæ afferuntur rationes. Prima est, quia Quantitas, vt pote coarva Materia, videtur habere respectum & exigentiam ad hanc numero materiam, aut certè postquam semel in illa fuit, exigit non poni in alia. Secunda. Materia ex Natura sua erat incorruptibilis: ergo cum per violentiam & contra suam Naturam fuerit corrupta, mirum non est, si dato casu quo nova producenda est ex vi præcedentis violentiæ destructionis ipsa reproducatur, & sic quasi in integrum restituitur. Tertia ratio, quæ est Pallavicini & declaratoria prioris. Materia prima non solum habebat jus substandi accidentibus (in quod jus successit Christus) sed etiam habebat jus vt retineret existentiam mutatis his accidentibus: hoc autem jus non videtur auferri à materia per consecrationem, vt pote quæ vi miraculi perdit ex naturalibus minimum quod potest fieri. atque adeo perdit solam durationem temporaneam, non æternam, quam perderet si non reproduceretur deficientibus accidentibus panis. Confirmatur ab eodem. Sic enim melius defenditur, quomodo singuli sint resurrecturi cum corporibus suis, si nempe nihil materiæ vilius hominis deficiat in fine mundi, quod tamen facillè fieri posset, nisi reproduceretur. poterat enim aliqua materia corporis humani accepisse formam panis, & fuisse consecrata.

Obijciunt. Non datur reditus à non esse ad esse in formis corruptibilibus: ergo nec in Materia. Nego consequentiam & paritatem. Nam formæ corruptibiles ideo non reproducuntur, quia Natura amat varietatem, & non perpetuitatem illorum entium, sicut amat perpetuitatem Materie primæ.